

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

n.registrator@regeringskansliet.se

Diarienumr, N2015-2214-sk

Stockholm 2016-11-09

Yttrande över underlagsrapporter från arbetet med att ta fram Sveriges första nationella skogsprogram

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på *Underlagsrapporter från arbetet med att ta fram Sveriges första nationella skogsprogram (N2015-2214-sk)*.

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien har till uppgift att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet.

Sammanfattning och generella synpunkter

KSLA välkomnar initiativet att arbeta fram ett Nationellt Skogsprogram (NSP) för Sverige. Visionen ”**Skogen - det gröna guldets – skall bidra till jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi**” tydliggör att möjligheterna inom skogen måste kopplas samman med andra politikområden och strategiska satsningar för att förverkligas. Visionen manar till kraftfulla satsningar för att minska vårt beroende av linjära fossilbaserade flöden av material och energi genom att ersätta dessa med cirkulära biobaserade flöden. Vi ser i förlängningen av arbetet med NSP även ett brett bioekonomiskt samverkansprogram med en ”Bioekonomiberedning” nära riksdagen som motor. Ett sådant program skulle ge substans åt ambitionen att NSP skall stimulera flera andra strategiska satsningar och politikområden.

Ett samhällskontrakt för en växande bioekonomi betyder en näringspolitik för stärkt konkurrenskraft, förstärkt innovationskraft, stimulans av urbant träbyggande och en gemensam kommunikationsplattform. Genomförandet förutsätter ett stort mått av vilja och en beredskap till reella insatser från både politik och näringsliv.

KUNGL SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Det Nationella Skogsprogrammets uppgift i detta sammanhang är att stärka grundläggande tillgångar, d v s trygga tillgången till råvara, genomlysa utbildningssystemet och säkerställa en väl fungerande infrastruktur. Det rör sig om en medveten upprustning av de tillgångar som länge utgjort klart komparativa fördelar för Sverige.

Arbetet med NSP bedrivs i en tid då klimatförändringarna utgör ett globalt hot för världens utveckling. Klimatfrågan har medfört att insikten om en hållbar utveckling förstärkts, både lokalt och globalt. Skogen har en nyckelroll i detta sammanhang. Samtidigt sker nu en kraftfull urbanisering och maktbalansen mellan stad och land förskjuts. Denna utveckling gör att människors kunskap om skogen förändras och insikten om skogsbrukets villkor och betydelse minskar. Synen på skogens olika värden tenderar därför att divergera alltmer.

De dialogprocesser som genomförs inom ramen för NSP inriktas i samspel med skogsnäringens intressenter på den skogliga näringspolitiken i sin helhet, vilket är unikt. Forskning om dialogprocesser visar att det är avgörande för processens utfall, att spelregler, mål och mandat är väl definierade. Det är också av stor vikt att processen liksom dess resultat integreras med redan existerande politiska mål och pågående processer samt satsningar i näringslivet, nationellt och internationellt. Vidare är det viktigt att det klart och tydligt framgår vem som gör avvägningar när samsyn inte kan nås, men även vem som är ansvarig för implementeringen och i vilket led det skall ske. Det är också viktigt att processen är iterativ för att det skall ske ett kontinuerligt lärande. KSLA vill mot bakgrund av detta framhålla vikten av att omhändertagandet av resultaten, men även processen i sig är avgörande för framgången för det kommande NSP.

Det är ett engagerat och ambitiöst arbete som nu genomförs av de fyra arbetsgrupperna. I vägledningarna för arbetsgrupperna framgår emellertid inte huruvida nu gällande skogspolitik skall vara utgångspunkten för arbetet. I ett framåtsyftande och långsiktigt skogsstrategiarbete är det väsentligt att grundförutsättningarna inte rubbas. Den svenska skogspolitikerna med dess jämställda produktions- och miljömål med frihet under ansvar borde vara ramen för ett kommande NSP. Den enskilda äganderätten som rättsinstitut har tjänat den svenska samhällsutvecklingen under ett par sekler och den hävdvunna allemansrätten har blivit en grundmurad förutsättning för social välfärd likaså.

Att genomföra ett NSP måste vara ett långsiktigt arbete som förankras väl hos alla inblandade aktörer. En särskild funktion för att samordna, driva på och kommunicera arbetet med NSP kommer därför att behövas. Vi tror att denna samordnande funktion skall hållas liten och inte överta befintliga aktörers eller myndigheters uppdrag. Funktionens uppgift skall vara att se till att arbetet med NSP framskrider och utvecklas samt att kontinuerligt följa upp detsamma. För att fungera som länk mellan skogsnäringen, myndigheterna, andra aktörer och politiken borde Regeringskansliet/departementet vara den rätta hemvisten för denna funktion. Någon form av rådgivande organ – ett Programråd – bör knytas till

KUNGL SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

samordningsfunktionen. Programrådet bör ha en bred sammansättning och få till uppgift att stå för såväl inspel till som insyn i genomförandearbetet. I detta sammanhang är det även väsentligt att den nationella nivån kopplas samman med den regionala/lokala. Regionala skogsprogram är garanten för att det nationella programmet kan omsättas i praktisk handling.

Med den hittillsvarande utvecklingen inom flera av EU:s politikområden och internationellt har vi sett hur förutsättningarna för svensk skogsnäring snabbt kan förändras på ett sätt som hindrar förverkligandet av visionen för NSP. Den svenska representationen inom EU och internationellt måste tydligt stå upp för den svenska modellens ekonomiska skogsbruk, som är marknadsbaserat, och att Sverige internationellt bör verka för att uppnå ett värdeskapande skogsbruk. Perspektivet på skogsbruket måste även vara ”breddgradsrelevant”.

Samtidigt som vi ser stora möjligheter att NSP kan bli det draglok för en positiv utveckling av bioekonomin, som behövs, ser vi även betydande risker att programmet skall tappa fokus i de förslag till myndighetdriven övergripande planering, som lagts fram av arbetsgrupperna 1 och 2.

Vi avstyrker därför att:

- Kartlägga skogens alla värden i en övergripande planeringsprocess.
- Skapa nya plattformar för dialog om ekosystemtjänster (EST) på lokal, regional och nationell nivå.
- Etablera nya strukturer för värdering, avvägningar, strategier mm för EST
- Genomföra en ny skogspolitisk utredning under rubriken ”Styrning mot den svenska modellen”

Mångbruket bör i stället utvecklas gemensamt med näringen längs två framkomliga linjer:

- En bred satsning görs för att sprida kunskap bland skogsägarna om hur man ökar värdet av skogens olika ekosystemtjänster.
- Nya former för avtal, som på ett effektivt sätt kan reglera olika aktörers utnyttjande av skogsmark, bör tas fram. Genom att stimulera mångbruket via avtal ges en möjlighet till rättssäkra och effektiva avvägningar mellan intressen.

Vi saknar i rapporterna en tydlig strategisk rekommendation för att minska riskerna för att skadliga invasiva arter får fäste i Norden och bevaka riskerna för pandemier som skulle kunna slå mot våra skogar. Detta hanteras idag på ett otillfredsställande sätt av svenska myndigheter. Farorna underskattas, och det krävs redan idag betydligt mer av preventiva åtgärder.

KUNGL SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Satsa på FoU

Den centrala roll de gröna näringarna har för att möta utmaningar för utvecklingen mot ett hållbart samhälle, nationellt såväl som globalt, måste innebära kraftigt ökade långsiktiga satsningar på forskning, innovation och utbildning för de gröna näringarna.

Detta synsätt delas av samtliga arbetsgrupper. Den behovsmotiverade, lösningsorienterade forskningen bör förstärkas för att öka samhällets utbyte av gjorda investeringar och säkra hållbarheten i produktionen.

Det behövs ökad kunskap om hur skogssektorn kan bidra till lägre utsläpp av koldioxid och hur vår skogar kan anpassas till ett förändrat klimat. För ökad tillgång på biomassa behövs skogsträdsförädling, intelligenta avverknings- och logistiksystem samt mer effektiv återvinning och förädling för både produkter och biprodukter. Utveckling av såväl befintliga som nya produktionsprocesser är avgörande för industrins lönsamhet, inte minst nya koncept för bioraffinaderier och de produkter som dessa kan ge. Det finns stor potential för produktutveckling inom såväl traditionella segment som träbyggande, förpackningar/ logistik och hygienprodukter som helt nya produkter och material, t.ex. inom textilområdet, vilket är centralt när andra områden som massa och papper för tidningar skall ersättas.

KSLA gör bedömningen att nya satsningar på FoU inom de gröna näringarna främst bör göras genom att förstärka basfinansieringen inom strategiskt viktiga vetenskapliga områden. Vi stöder samtidigt den strategiska rekommendationen att lyfta och utveckla skogens alla värden. Inom forskningsprogrammet Future Forests finns idag en god grund till det tvärvetenskapliga forskningscentrum som behövs för att ta fram nödvändigt kunskapsunderlag.

Skogsnäringens kompetensförsörjning

Sverige har under mycket lång tid varit en ledande skogsnation trots att endast en bråkdel av världens skogar finns inom rikets gränser. Detta har varit möjligt genom de människor sektorn har lyckats attrahera, men under senare år har vi sett hur denna attraktionskraft försvagats. Människors relation till skogen har förändrats. Närheten till och kunskapen om skogen har minskat liksom förståelsen om skogsbrukets villkor. Ett kunskapskliv för skogen är därför angeläget.

KSLA:s Skogsavdelning tillsatte därför år 2012 en kommitté för kunskaps- och kompetensförsörjning. De tyngsta skälen var en oro för kvaliteten på strategiskt viktiga skogliga utbildningar vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) samt det minskande intresset i allmänhet för naturvetenskapliga utbildningar och då skogliga utbildningar i synnerhet. Sett i ett längre perspektiv innebär detta att sektorns internationella konkurrensförmåga hotas. Arbetet slutfördes under år 2015, och resultatet presenterades i KSLA:s tidskrift 2:2015.

KUNGL SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Kompetensförsörjningskommitténs slutsatser och rekommendationer speglas delvis i de förslag som arbetsgrupperna tagit fram, och då särskilt de förslag som lagts fram om att grundligt utreda den högre skogliga utbildningen. KSLA anser dock inte att det finns stöd för de omfattande organisatoriska förändringar av de högre skogliga utbildningarna, som föreslås av arbetsgrupp 1, utan det nödvändiga utredningsarbetet bör ske mer förutsättningslöst.

Ett nationellt skogsprogram bör ha ett starkt fokus på kompetensförsörjning, och utöver behovet av att utreda de högre skogliga utbildningarna, vill KSLA särskilt lyfta fram följande:

- Allmänheten i Sverige måste få insikt i skogssektorns (både industri- och skogsbruksdelen) framtida potential. Omfattande kommunikationsinsatser behövs.
- Det behövs en satsning redan från grundskolan. Denna satsning måste vara långsiktig för att ge barn i vårt urbaniserade samhälle insikter och förståelse om skogens betydelse för landets välstånd, dess olika värden och möjligheter. Satsningen Skogen i Skolan är ett föredömligt exempel på samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv, och vi stödjer förslagen från arbetsgrupp 1 inom ramen för ”Ett handslag om mer skog i skolan”.
- Utbildningarnas form och innehåll kan behöva anpassas än mer till skogssektorns framtida behov, speciellt med tanke på den kommande bioekonomin där skogens biomaterial får en viktig roll.
- Mångbruksperspektivet bör stärkas genom mer ”crosscooking” i utbildningar, t ex turisminslag i skogsutbildningar och skogsinslag i turismutbildningar.
- Kvaliteten i de för näringen synnerligen angelägna skogsskötsel- och skogshushållningsämnena (inklusive skogsteknik och materialvetenskap) måste stärkas, så att studenternas kunskaper efter examen motsvarar de krav som näring och akademi ställer. Ledarskap och kommunikation bör generellt ges en tydligare profil.
- SLU:s skogsvetenskapliga fakultet måste ta sitt ansvar för att säkra tillgången på kompetenta lärare. Näringsliv och akademi bör samverka så att utbildningarna vid SLU kan bli relevanta. Ett exempel på samverkan är praktikveckan som införts på skogsmästarprogrammet.
- Sektorn behöver generellt bli betydligt bättre på jämställdhet. Insatser som gör att fler kvinnor intresserar sig för skogliga utbildningar, som exempelvis sommarkurser på grundskole- och gymnasienivå, bör stimuleras.

KUNGL SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

- Aktiva åtgärder krävs även för ökad mångfald inom skogliga yrken. En lovande aktivitet är det regeringsstöttade integrationsprojektet för nyanlända som fokuserar på skogens arbeten.

Kommentarer till de fyra underlagsrapporterna

De fyra arbetsgrupperna har presenterat 15 strategiska rekommendationer och ett 60-tal åtgärdsförslag av vilka vi endast kommenterar det vi anser väsentligast.

AG1 Tillväxt, mångbruk, värdeskapande av skogen som resurs.

De fem målbilder arbetsgruppen tagit fram visar på hur nya värden kan skapas med skogen som bas, men vi saknar en tydlighet i att olika aktörers aktiviteter i skogen skall ske inom allemansrättens ramar eller med särskilt tecknade avtal med markägaren.

Vi välkomnar förslaget att landets formellt avsatta reservat skall skötas och tillgängliggöras på ett mer aktivt sätt än hittills. Här kan både markägare och lokala entreprenörer på ett kostnadseffektivt sätt utföra för samhället angelägna uppdrag, med ett stärkt företagande på landsbygden som en viktig följd effekt. Ett annat välkommet åtgärdsförslag är att myndigheterna får i uppgift att strategiskt, tillsammans med andra intressenter, titta på skogens kulturvärden. Det är lämpligt att skydd av kulturvärdena föregås av en behovsanalys inom landskapen. Många markägare vill sköta sina fornlämningsområden och andra kulturvärden men anser sig inte kunna ta hela arbetskostnaden. Här skulle statliga stöd i kombination med EUs landsbygdsprogram eller regionala fond kunna ge arbetstillfällen till lokala entreprenörer och ge kulturvårdsarbetet ett starkt incitament.

Åtgärdsförslaget att kartlägga skogens alla värden har dock ett drag av myndighetdriven övergripande planering, som inte gagnar arbetsklimatet runt skogens sociala värden mm. Skogsstyrelsen gjorde en sådan ansats för några år sedan, men den fullföljdes aldrig. Det är även en överloppsgärning att låta myndigheter analysera incitamenten för mångbruk. Vi utgår från att rekommendationer och åtgärdsförslag skall baseras på gällande politik och institutioner (t.ex. äganderätt) och kan genomföras på sätt som vinner bred uppslutning bland berörda intressen för att därmed bli effektiva. Mångbruket bör därför i huvudsak utvecklas i samverkan med näringen längs två framkomliga linjer – kunskap och avtal:

- 1) En bred satsning görs för att sprida kunskap bland skogsägarna om hur man ökar värdet av olika ekosystemtjänster. En parallell kan göras med Skogsstyrelsens framgångsrika satsningar ”Rikare Skog” och ”Grönare Skog”, som tillsammans med näringens egna satsningar, bli inom ramen för ”Kraftsamling Skog”, kunnat lyfta kunskapsnivån om skogsskötsel och naturhänsyn i skogsbruket på ett avgörande sätt. För att skogsbrukare i sin planering skall få bättre kunskap om skogsmiljön i ett landskapsperspektiv kan näringen, forskare och myndigheter i

KUNGL SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

samverkan utarbeta förslag till prioriteringar inom olika “naturvärdesregioner”. Det finns många positiva exempel ute i landet på företag baserade på mångbruk av skogen. Att stimulera idé- och erfarenhetsutbyte utifrån dessa är en åtgärd som snabbt kan bära frukt.

- 2) Nya former för avtal, som på ett effektivt sätt kan reglera olika aktörers utnyttjande av skogsmark, bör tas fram. Dagens naturvårdsavtal är i första hand utformade för att främja bevarandet av biologisk mångfald. Mångbruket kräver nya och andra avtalsformer. Exempelvis visar forskning att det inte är skogar som lämnats för fri utveckling, som är de mest attraktiva som besöksmål, utan snarare brukade äldre skogar med god genomsikt. Genom att stimulera mångbruket via avtal ges en möjlighet till rättssäkra och effektiva avvägningar mellan intressen.

Generellt finns i rapporten från arbetsgrupp 1 en övertro på att myndigheter och andra offentliga organ skall driva utvecklingen. Det är i stället viktigt att ta vara på och stötta den drivkraft som finns i näringen själv, nyttja befintliga plattformar, organisationer och utvecklingsarbeten och inte uppfinna hjulet igen. Arbetsgruppen föreslår t ex att skapa Arena skogen – regionala utvecklings- och samverkansforum. Samtidigt finns det redan idag i flera skogslän grupperingar som startat i Skogsrikets anda. Bygg på och utveckla dessa istället för att skapa nya formationer. På andra håll kan de regionala sektorsråden breddas och utvecklas för att fylla den funktion man vill att Arena skogen skall ha.

Förslaget om en årlig nätverksträff för skogsägande kvinnor är bra men otillräckligt. Det är resurser för fotarbete ute i landet som behövs. Många av nätverken gör ett beundransvärt arbete baserat på ideella krafter. Det har dock genom åren märkts en betydlig skillnad i aktivitet när något nätverk fått resurser att avlöna en samordnare och motor. Idag finns även nya sätt att bygga nätverk än att anordna rent fysiska träffar. Den mycket aktiva facebookgruppen Skogskvinnor är ett exempel på hur flera hundra kvinnor nu tar del i diskussioner om skogliga frågor som annars skulle ha gått dem förbi.

Förslagen om jobbskapande i skogen vittnar om en övertro på statliga stöd och en brist på insikt om att det är minskade regleringar och borttagande av olika hinder som stärker företagsamheten – även på landsbygden. Vissa mångbruksföretag i glesbygder behöver stöd i form av rådgivning, kompetensutveckling och tillgång till kapital, men i första hand är det frihet och inspiration som gör att nya företag startas och utvecklas. Arbetsgruppen har identifierat en viktig sådan frihet - fri tillgång till skattefinansierad information om skogslandskapet såsom kontinuerligt uppdaterade vägdatabaser, information från högupplösta flygfoton och regelbundet genomförd laserscanning. Vi stödjer även förslaget att ge Tillväxtverket i uppdrag att stödja mindre producenter att ta sig till marknaden och vidareutveckla sin affär. Det skulle kunna röra sig om regionalt placerade resurser, som kan samordna nätverk av mindre producenter.

KUNGL SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Vi noterar slutligen att arbetsgruppen har identifierat en akut fråga. Tillämpningen av artskyddsförordningen tar mycket kraft från skogsbruket nu, och den måste snarast lösas om framtidstro skall råda i näringen.

AG2 Virkesproduktion, övriga ekosystemtjänster och naturens gränser.

De målbilder som formulerats bekräftar i stort nuläge och utveckling av dagens skogsbruk. Många av de strategiska rekommendationerna beskriver också sådant som redan finns i pågående verksamhet. När det gäller virkesproduktionen understryker arbetsgruppen att det finns en potential att öka denna inom ”naturens gränser”. Den pekar på att Skogsstyrelsen och skogsbruket skall verka effektivt för bättre föryngringar och mindre skogsskador, d v s leva upp till gällande politiska intentioner. Det har i gruppen funnits en försiktighet att rekommendera produktionshöjande medel. Rapporten lyfter skötselrådgivningen, ”återupptäcker” kvalitetsfrågorna och ståndortsanpassningen och trycker på behovet av ökad produktivitet och effektivitet i skogsbruket.

Arbetsgruppen har samtidigt haft svårt att fokusera på visionen. En växande bioekonomi och ett ökat värde för samhället av skogsproduktionen förutsätter att skogsägarna ges incitament att utnyttja skogens produktionspotential i större omfattning än idag och att skogsbrukets ekonomi är så stark att det finns en vilja att göra långsiktiga investeringar. Skogsägarens egen förfoganderätt över skogen blir då avgörande för viljan att satsa långsiktigt. Vidare måste Skogsstyrelsens resurser i högre grad inriktas mot att säkra den långsiktiga produktionen än som varit fallet under en längre tid. Flera av arbetsgruppens förslag begränsar produktionspotentialen, orsakar fördyringar och försvårar skogsägarens möjlighet att själv förfoga över sin skog.

Vi stöder förslaget att närmare utreda möjligheterna till en effektiv och dynamisk naturvård. Frågan har många beröringspunkter med behovet av att skapa nya former för frivilliga avtal med syfte att öka värdet av olika ekosystemtjänster.

Vi stöder även förslagen ”Om vilt och skog i balans”. Skulle NSP kunna lösa upp den låsning som sedan länge råder i landet vad angår viltskadorna vore det ett avgörande bidrag till ”jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi”. Frågan om balansen mellan vilt och skog är en kritisk fråga i ett NSP.

Vi avstyrker rekommendationerna under rubriken “Balans mellan skogens värden - ekosystemtjänster från ord till handling”. I praktiken råder många oklarheter om ekosystemtjänsterna som begrepp. Arbetsgruppen lägger fram ett både omfattande och komplext tillvägagångssätt som skall mynna i en landskapsstrategi för alla ekosystemtjänster. Vägen dit är tänkt gå via definitioner, kvantifieringar, värderingar samt avvägningar mellan ekosystemtjänsterna. Lämpliga myndigheter får ansvaret att skapa plattformar för att hantera hållbara avvägningar mellan

KUNGL SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

intressen/ekosystemtjänster på lokal, regional och nationell nivå. Det skall utvecklas nya arbetssätt och metoder för att utveckla landskapsstrategier i dialog och samverkan med skogsägare och andra intressenter. Vi bedömer att konstruktionen har mycket små möjligheter bli praktisk verkstad.

Under rekommendationen "Styrning av svenska modellen för brukande av skog 1.2" föreslås en utredning om nya politiska styrmedel för bl.a. landskapsstrategier. Som motiv anförs att helhetssynen på markanvändningen behöver stärkas. Det skall ske i samverkan mellan myndigheter och civilsamhället. Förslaget skall leda till förbättrade möjligheter nå både svenska och internationella miljömål. Arbetsgruppen kommenterar inte hur denna typ av myndighetsstyrd överordnad landskapsplanering kommer att påverka skogsbruksföretagens framtidsplanering. Vi avstyrker åtgärdsförslaget

AG3 Främjande av biobaserade produkter och energi, smarta transporter, en skogsindustri i världsklass och ökad export.

Vi stödjer arbetsgruppens strategiska rekommendation om att sluta ett samhällskontrakt för en växande bioekonomi. Det betyder en näringspolitik för stärkt konkurrenskraft, förstärkt innovationskraft, stimulans av urbant träbyggande och en gemensam kommunikationsplattform. Genomförandet förutsätter ett stort mått av vilja och en beredskap till reella insatser från både politik och näringsliv.

Vi stödjer även den andra strategiska rekommendationen att stärka grundläggande tillgångar, d v s trygga tillgången till råvara, genomlysa utbildningssystemet och säkerställa en väl fungerande infrastruktur. Det rör sig om en medveten upprustning av de tillgångar som länge utgjort klart komparativa fördelar för Sverige. För en framgångsrik bioekonomi blir det sannolikt utbildningssystemets status som får avgörande betydelse. Lärarkåren måste vara förstahandsmålet. Det nationella skogsprogrammet måste nå mycket långt i enlighet med dessa tre strategiska rekommendationer. På kort- och medellång sikt krävs betydande investeringar i förbättrad infrastruktur för person- och godstransporter.

Dock är vi tveksamma till arbetsgruppens strategiska rekommendationer rörande det nationella skogsprogrammets plats inom ett bioekonomiskt ramverk. Det är viktigt att det tidigt etableras en styrningsstruktur för det nationella skogsprogrammet som understryker långsiktigheten och vidmakthåller dialogen. En funktion inom Regeringskansliet med ansvar att driva den fortsatta processen med hjälp av befintliga myndigheter, näringsliv och relevanta organisationer är då att föredra framför ett separat sekretariat med både styrelse och programråd. Ett permanent programråd kopplad till denna funktion inom Regeringskansliet är dock viktigt som en kanal för näringens och övriga aktörers inspel och insyn i arbetet med NSP.

KUNGL SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

AG4 Internationella Skogsfrågor

Mot bakgrund av Sveriges egen skogshistoria, skogens betydelse idag och skogens framtida möjligheter instämmer vi i den strategiska rekommendationen att prioritera skogen i svensk utrikespolitik. Skogen har en avgörande betydelse i arbetet med Agenda 2030, och skogens potential att överbrygga bistånd och affärssamarbete för hållbar utveckling borde bättre kunna tas tillvara. Förslaget om en samordning av internationella skogsfrågor genom en särskild skogsambassadör ger substans till ambitionen att lyfta skogsfrågorna i olika internationella sammanhang. I detta sammanhang vill vi rikta uppmärksamheten på den fristående tankesmedjan SIFI som en erfaren aktör med rötter i KSLA för framtagandet av oberoende internationella omvärldsanalyser till stöd för en sådan samordning.

Vi saknar samtidigt tydliga förslag som tar sikte på att den svenska representationen inom EU och internationellt tydligt bör stå upp för den svenska modellens ekonomiska skogsbruk, som är marknadsbaserat, och att den internationella skogspolitiken bör syfta till att uppnå ett värdeskapande skogsbruk. Perspektivet på skogsbruket måste även vara ”breddgradsrelevant” i det internationella umgänget, i synnerhet inom EU. Med den hittillsvarande utvecklingen inom flera av EU:s politikområden och den internationella skogspolitiken har vi sett hur förutsättningarna för svensk skogsnäring snabbt kan förändras på ett sätt som hindrar förverkligandet av visionen för NSP.

Sist men inte minst saknar vi en tydlig strategisk rekommendation för att minska riskerna för att skadliga invasiva arter (svampar, insekter mm) får fäste i Norden och bevaka riskerna för pandemier som skulle kunna slå mot våra skogar. Detta hanteras idag på ett otillfredsställande sätt av svenska myndigheter. Farorna underskattas, och det krävs redan idag betydligt mer av preventiva åtgärder.

Med vänlig hälsning

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Lisa Sennerby Forsse
Preses

Carl-Anders Helander
Akademisekreterare och VD